

Zaak C-262/21 PPU

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

23 april 2021

Verwijzende rechter:

Korkein oikeus (Finland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 april 2021

Verzoekende partij:

A

Verwerende partij:

B

**K O R K E I N O I K E U S (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken)
B E S L I S I N G [omissis] 1 (15)**

[omissis]

Datum: 23 april 2021

Nummer: 615

VERZOEKER: A

VERWEERDER: B

GESCHIL: Terugkeer van een kind krachtens het Haags Verdrag

Verzoek om een prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie

VERZOEK OM TOEPASSING VAN DE SPOEDPROCEDURE

De Korkein oikeus (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Finland) verzoekt deze prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële

spoedprocedure van artikel 107 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof. De omstandigheden die de toepassing van de spoedprocedure rechtvaardigen, worden uiteengezet in de begeleidende brief.

BESLISSING VAN DE KORKEIN OIKEUS

Voorwerp van het geding

- 1 De onderhavige zaak betreft een verzoek dat is ingediend krachtens het op 25 oktober 1980 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag betreffende de burgerrechtelijke aspecten van de internationale ontvoering van kinderen (Recueil des Traités des Nations Unies, deel 1343, nr. 22514; hierna: „Haags Verdrag van 1980”), met het oog op de terugkeer naar Zweden van een kind dat naar Finland is meegenomen. De vraag die in deze zaak moet worden beantwoord, is of het overbrengen of niet doen terugkeren van een kind als ongeoorloofd kan worden aangemerkt wanneer een van de twee ouders, zonder toestemming van de andere, het kind heeft overgebracht van de staat van zijn gewone verblijfplaats naar een andere lidstaat van de Unie, nadat de immigratieautoriteit van de staat van de verblijfplaats heeft geoordeeld dat de asiolverzoeken [or. 2] betreffende het kind en de ouder in kwestie in die andere lidstaat moeten worden behandeld. Voor de oplossing van deze zaak moet rekening worden gehouden met twee verschillende regelingen die zijn gebaseerd op de samenwerking en het vertrouwen tussen de lidstaten van de Unie. Er rijzen vragen inzake de uitlegging van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 (hierna: „verordening Brussel II bis”), en verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (hierna: „Dublin III-verordening”).

Relevante feiten

Voorgeschiedenis van het geding

- 2 Twee Iraanse onderdanen, A (hierna: „vader”) en B (hierna: „moeder”) hebben eerst, vanaf 2016, in Finland gewoond en vervolgens, vanaf mei 2019, in Zweden. De moeder had, op grond van de aan de vader als werknemer verleende verblijfsvergunning, een verblijfsvergunning in het kader van gezinshereniging verkregen voor Finland voor de periode van 28 december 2017 tot en met 27 december 2021, en voor Zweden voor de periode van 11 maart 2019 tot en met 16 september 2020.
- 3 Het gezamenlijke kind van partijen, C (hierna: „kind”), is op 5 september 2019 in Zweden geboren. Het kind had zijn gewone verblijfplaats in Zweden en zijn beide ouders oefenen gezamenlijk het gezagsrecht uit. Bij besluit van de Zweedse

autoriteiten van 11 november 2019 (bevestigd bij vonnis van de bestuursrechter van 17 januari 2020) is het kind onder toezicht van de autoriteiten gesteld en samen met zijn moeder in een opvanghuis geplaatst.

- 4 Op 21 november 2019 heeft de vader op grond van de vader-kindrelatie een verblijfsvergunning voor het kind in Zweden aangevraagd. Op 4 december 2019 heeft de moeder een verblijfsvergunning voor het kind in Zweden aangevraagd.
- 5 Op 7 augustus 2020 heeft de moeder voor haarzelf en het kind in Zweden een asielverzoek ingediend op grond dat zij het slachtoffer was van huiselijk geweld door de vader en werd bedreigd met eergereleerd geweld door de familie van de vader in Iran. Bij besluiten van 27 oktober 2020 heeft de Zweedse immigratieautoriteit (Migrationsverket) de asielverzoeken van de moeder en het kind niet-ontvankelijk verklaard, heeft zij de aanvraag die de vader had ingediend voor een verblijfsvergunning voor het kind op grond van hun familieband, afgewezen en heeft zij bij onmiddellijk uitvoerbare besluiten, overeenkomstig artikel 29, lid 1, van de Dublin III-verordening, de moeder en het kind naar Finland overgebracht. Op 27 augustus 2020 heeft Finland bevestigd dat het op grond van artikel 12, lid [or. 3] 3 van de Dublin III-verordening verantwoordelijk was voor de behandeling van het asielverzoek van de moeder en het kind. Op 24 november 2020 zijn de moeder en het kind naar Finland overgebracht. Op 11 januari 2021 heeft de moeder in Finland asiel aangevraagd voor haarzelf en voor het kind. Op 26 maart 2021 heeft de Maahanmuuttovirasto (Finse immigratiedienst) de eerder aan de moeder in Finland verleende verblijfsvergunning ingetrokken. Het asielverzoek wordt momenteel behandeld.
- 6 Op 7 december 2020 heeft de vader beroep ingesteld tegen het besluit van 27 oktober 2020 van de Zweedse immigratieautoriteit betreffende de aanvraag van een verblijfsvergunning op grond van de familieband en betreffende de overbrenging van het kind naar Finland. Bij vonnis van 21 december 2020 heeft de bestuursrechter bij wie dit beroep aanhangig was gemaakt (migrationsdomstol – bestuursrechter voor immigratiezaken, Zweden), de besluiten van de immigratieautoriteit nietig verklaard en de zaak naar deze autoriteit terugverwezen voor een nieuw besluit, omdat de vader van het kind tijdens de procedure niet was gehoord. Bij besluit van 29 december 2020 heeft de Zweedse immigratieautoriteit, nadat het kind het grondgebied had verlaten, de bij haar aanhangige zaken betreffende het kind afgesloten, met inbegrip van de asielaanvraag die de moeder voor het kind had ingediend. Tegen dit besluit is op 19 januari 2021 beroep ingesteld bij de migrationsdomstol. Bij vonnis van 6 april 2021 heeft de migrationsdomstol de verzoeken om het kind in het kader van gezinshereniging een verblijfsvergunning te verlenen en op grond van de Dublin III-verordening zijn terugkeer naar Zweden te gelasten, afgewezen.
- 7 Op 5 januari 2021 heeft de vader bij de Zweedse immigratieautoriteit opnieuw een verblijfsvergunning aangevraagd in het kader van gezinshereniging. Deze aanvraag wordt momenteel behandeld.

- 8 Daarnaast is in Zweden een procedure tussen partijen aanhangig betreffende het gezagsrecht met betrekking tot het kind. De Zweedse rechter in eerste aanleg [Västmanlands tingsrätt (rechter in eerste aanleg Västmanland, Zweden)] heeft in november 2020 bij beschikking in kort geding het gezamenlijke gezagsrecht van de twee ouders van het kind gehandhaafd. De moeder van het kind betwist de bevoegdheid van deze rechter om de zaak te behandelen, nu het kind naar Finland is overgebracht. De zaak wordt momenteel onderzocht.
- 9 Op 21 december 2020 heeft de vader bij de Helsingin hovioikeus (rechter in tweede aanleg Helsinki, Finland) beroep ingesteld, waarbij hij deze rechter heeft verzocht de onmiddellijke terugkeer van het gezamenlijke kind van partijen naar de staat van zijn verblijfplaats, namelijk Zweden, te gelasten. De moeder heeft verzocht, primair, het beroep niet-ontvankelijk te verklaren, subsidiair, te verwerpen.
- 10 In haar verklaring van 26 januari 2021 aan de Helsingin hovioikeus heeft de Zweedse immigratieautoriteit vastgesteld dat het kind en de moeder in Zweden niet over een geldige verblijfsvergunning beschikten en niet het recht hadden om Zweden binnen te komen of er te verblijven. [or. 4]

Beslissing van de Helsingin hovioikeus van 25 februari 2021

- 11 De Helsingin hovioikeus heeft de vordering betreffende de terugkeer van het kind afgewezen. Volgens deze rechter zijn er in casu geen gronden om aan te nemen dat de moeder het kind op ongeoorloofde wijze uit het land van zijn verblijfplaats heeft overgebracht. De moeder had, toen zij in Zweden woonde, voor haarzelf en voor het kind uitdrukkelijk om asiel in Zweden verzocht. De moeder had haar verzoek om het exclusieve gezagsrecht met betrekking tot het kind te verkrijgen ingediend op 2 september 2020, toen de Zweedse immigratieautoriteit haar reeds had laten weten dat Finland verantwoordelijk was voor de behandeling van haar asielverzoek en het asielverzoek van het kind. Hieruit blijkt dat het niet de bedoeling van de moeder was om de verblijfplaats van het kind te wijzigen op een manier die gevolgen zou hebben voor de internationale bevoegdheid in procedures betreffende het gezagsrecht.
- 12 Volgens de Helsingin hovioikeus moet het niet doen terugkeren van het kind evenmin als ongeoorloofd worden aangemerkt, ook al heeft de Zweedse administratieve rechtbank vervolgens het besluit van de Zweedse immigratieautoriteit nietig verklaard en de zaak naar deze autoriteit terugverwezen voor een nieuw besluit, en heeft de vader geen toestemming gegeven om het kind in Finland te laten verblijven. Die rechter heeft geoordeeld dat de moeder zich rechtmatig kon baseren op de door de Zweedse immigratiedienst verstrekte informatie betreffende de onmiddellijke uitvoerbaarheid van het besluit, de beperkingen op de toegang van het kind tot het grondgebied en de behandeling van het asielverzoek van het kind in Finland. Ook kon niet worden geconcludeerd dat de moeder misbruik had gemaakt van de asielregelgeving.

Het cassatieberoep bij de Korkein oikeus

- 13 In zijn cassatieberoep vordert de vader de onmiddellijk terugkeer van het gezamenlijke kind van partijen naar de staat van zijn verblijfplaats, namelijk Zweden.
- 14 In haar memorie van antwoord verzoekt de moeder om verwerping van het cassatieberoep.

Toepasselijke bepalingen

Terugkeer van het kind

Haags verdrag van 1980

- 15 Artikel 1 van het Haags Verdrag van 1980 luidt als volgt:
- „Dit Verdrag heeft tot doel:
- a) de onmiddellijke terugkeer te verzekeren van kinderen die ongeoorloofd zijn overgebracht naar of worden vastgehouden in een verdragsluitende staat; [...]”
[or. 5]
- 16 Artikel 3 van dit Verdrag bepaalt:
- „Het overbrengen of niet doen terugkeren van een kind wordt als ongeoorloofd beschouwd wanneer:
- a) dit geschiedt in strijd met een gezagsrecht dat is toegekend aan een persoon, een instelling of enig ander lichaam, alleen of gezamenlijk, krachtens het recht van de staat waar het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had, en
- b) dit recht op het tijdstip van de overbrenging of het niet doen terugkeren, alleen of gezamenlijk, daadwerkelijk werd uitgeoefend of zou zijn uitgeoefend indien deze gebeurtenis niet had plaatsgevonden. [...]”
- 17 Artikel 13 van het Verdrag luidt als volgt:
- „[...] [D]e rechterlijke of administratieve autoriteit van de aangezochte staat [is] niet gehouden de terugkeer van het kind te gelasten, indien de persoon, de instelling of het lichaam dat zich tegen de terugkeer verzet, aantoont dat:
- [...]
- b) er een ernstig risico bestaat dat het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar of op enige andere wijze in een ondukbare situatie wordt gebracht. [...]”

18 Artikel 20 van het Verdrag bepaalt:

„De terugkeer van het kind overeenkomstig de bepalingen van artikel 12 kan worden geweigerd indien deze terugkeer niet is toegestaan door de fundamentele beginselen van de aangezochte staat met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.”

Unierecht

19 Overweging 17 van de verordening Brussel II bis luidt als volgt:

„In geval van ongeoorloofde overbrenging of niet doen terugkeren van het kind dient de terugkeer van het kind onverwijld te worden verkregen en te dien einde dient het Verdrag van ‘s-Gravenhage van 25 oktober 1980 van toepassing te blijven, zoals aangevuld door de bepalingen van deze verordening, in het bijzonder artikel 11. [...]”. **[or. 6]**

20 Overweging 33 van deze verordening luidt als volgt:

„Deze verordening erkent de grondrechten en is in overeenstemming met de beginselen die zijn erkend bij het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. In het bijzonder beoogt zij de grondrechten van het kind, zoals die in artikel 24 van het Handvest van grondrechten van de Europese Unie zijn erkend, ten volle te eerbiedigen”.

21 Artikel 2, punt 11, van deze verordening bepaalt dat het overbrengen of niet doen terugkeren van een kind ongeoorloofd is:

„a) wanneer dit geschiedt in strijd met het gezagsrecht dat ingevolge een beslissing, van rechtswege of bij een rechtsgeldige overeenkomst is toegekend overeenkomstig het recht van de lidstaat waar het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of niet doen terugkeren, zijn gewone verblijfplaats had;

en

b) indien dit gezagsrecht op het tijdstip van overbrenging of niet doen terugkeren, alleen of gezamenlijk, daadwerkelijk werd uitgeoefend, dan wel zou zijn uitgeoefend indien een zodanige gebeurtenis niet had plaatsgevonden. Het gezag wordt geacht gezamenlijk te worden uitgeoefend als een van de personen die, ingevolge een beslissing of van rechtswege, de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen, de verblijfplaats van het kind niet kan bepalen zonder de instemming van een andere persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt.”

22 Artikel 11, lid 4, van deze verordening bepaalt:

„Een gerecht kan de terugkeer van een kind niet op grond van artikel 13, onder b), van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 weigeren, wanneer vaststaat dat er adequate voorzieningen zijn getroffen om de bescherming van het kind na de terugkeer te verzekeren.”

- 23 Leden 2 en 3 van artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie luiden als volgt:

„[2.] Bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind een essentiële overweging.

[3.] Ieder kind heeft het recht, regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden, tenzij dit tegen zijn belangen indruist.”

Nationaal recht

- 24 De terugkeer van een kind wordt geregeld door de laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (wet betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot kinderen) (361/1983). De bepalingen van deze wet komen overeen met de bepalingen van het Haags Verdrag van 1980.
- 25 Krachtens § 30 van de wet betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot kinderen, zoals gewijzigd bij wet 186/1994, dient ten aanzien van een kind dat zich in Finland bevindt en op ongeoorloofde wijze uit de staat van zijn gewone verblijfplaats is overgebracht of op ongeoorloofde wijze wordt vastgehouden, de onmiddellijke terugkeer te worden gelast indien het kind onmiddellijk vóór zijn overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had in een staat die partij is bij het Haags Verdrag van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van [or. 7] de internationale ontvoering van kinderen (hierna: „Haags Verdrag van 1980”).
- 26 Krachtens artikel 32, alinea 1, van de wet betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot kinderen, zoals gewijzigd bij wet 186/1994, wordt het overbrengen of niet doen terugkeren als ongeoorloofd beschouwd wanneer:
- „1) dit geschiedt in strijd met een gezagsrecht dat is toegekend aan een persoon, een instelling of enig ander lichaam, alleen of gezamenlijk, krachtens het recht van de staat waar het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had, en
- 2) dit recht op het tijdstip van de overbrenging of het niet doen terugkeren, alleen of gezamenlijk, daadwerkelijk werd uitgeoefend of zou zijn uitgeoefend indien deze gebeurtenis niet had plaatsgevonden”.

- 27 Artikel 34 van de wet betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot kinderen, zoals gewijzigd bij wet 186/1994, betreft de gronden voor weigering. Krachtens deze bepaling kan een vordering betreffende de terugkeer van een kind worden afgewezen indien:

„[...]”

2) er een ernstig risico bestaat dat het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar of op enige andere wijze in een onduidbare situatie wordt gebracht [...]”.

Indien het kind onmiddellijk vóór zijn overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had in een lidstaat in de zin van artikel 2, punt 3, van de verordening Brussel II bis, is artikel 11, lid 4, van deze verordening ook van toepassing op de afwijzing van de vordering betreffende de terugkeer van het kind op grond van alinea 1, punt 2, hierboven.

Overdracht van de asielzoeker aan de verantwoordelijke lidstaat

Unierecht

- 28 Artikel 12, lid 3, van de Dublin III-verordening luidt als volgt:

„3. Wanneer de verzoeker houder is van verscheidene geldige verblijfstitels of visa die door verschillende lidstaten zijn afgegeven, berust de verantwoordelijkheid voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming achtereenvolgens bij:

a) de lidstaat die de verblijfstitel met het langste verblijfsrecht heeft afgegeven [...]”.

- 29 Artikel 29 van deze verordening bepaalt met betrekking tot overdrachten het volgende:

„1. De verzoeker of andere persoon als bedoeld in artikel 18, lid 1, onder c) of d), wordt overeenkomstig het nationale recht van de verzoekende lidstaat, na overleg tussen de betrokken lidstaten, overgedragen van de verzoekende lidstaat aan de verantwoordelijke lidstaat **[or. 8]** zodra dat praktisch mogelijk is, en uiterlijk binnen een termijn van zes maanden vanaf de aanvaarding van het verzoek van een andere lidstaat om de betrokkene over of terug te nemen of vanaf de definitieve beslissing op het beroep of het bezwaar wanneer dit overeenkomstig artikel 27, lid 3, opschortende werking heeft. [...]”.

Nationale rechtspraak

- 30 De verwijzende rechter heeft zich in het verleden nog niet hoeven uit te spreken over een zaak waarin met betrekking tot de terugkeer van een kind moest worden geoordeeld of een in een andere lidstaat op grond van de Dublin III-verordening

gegeven besluit betreffende de overdracht van de behandeling van een asielverzoek tot gevolg heeft dat de overbrenging van het kind uit die lidstaat of het niet doen terugkeren ervan niet als ongeoorloofd moet worden beschouwd op grond van het Haags Verdrag van 1980 of de verordening Brussel II bis.

- 31 In zijn principiële beslissing KKO:2016:65 heeft deze rechter een zaak behandeld waarin de vader van een kind waarvan de ouders gezamenlijk het gezagsrecht hadden, dit kind op ongeoorloofde wijze naar Finland had overgebracht. De vader en het kind hadden vervolgens in Finland asiel en de vluchtelingenstatus verkregen. De moeder van het kind had op grond van het Haags Verdrag van 1980 verzocht om de terugkeer van het kind naar de staat van zijn verblijfplaats, namelijk Wit-Rusland. Deze rechter heeft geoordeeld dat het feit dat aan een kind asiel was verleend op zich geen reden was om de uit het Haags Verdrag voortvloeiende terugkeerverplichting niet toe te passen, aangezien deze terugkeer moest worden beoordeeld aan de hand van de uit het Haags Verdrag voortvloeiende gronden voor weigering, waarbij rekening werd gehouden met de belangen van het kind. Niets stond aan de terugkeer in de weg.
- 32 Uit de principiële beslissing KHO:2016:168 van de Korkein hallinto-oikeus (hoogste bestuursrechter, Finland) blijkt dat de nationale autoriteiten een door de vader ingediend verzoek om verlenging van de verblijfsvergunning van een kind op grond van de familieband hebben afgewezen. Volgens die beslissing heeft een verblijfsvergunning betrekking op de mogelijkheid voor het kind om in Finland te verblijven. De verblijfplaats of het land van de verblijfplaats van een kind wordt niet bepaald door een verblijfsvergunning. Krachtens de wet betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot kinderen staat het aan de personen die het gezagsrecht met betrekking tot het kind uitoefenen om daarover te beslissen. Na onderzoek van de kwesties van het gezagsrecht met betrekking tot het kind en zijn verblijfplaats, hebben de nationale rechterlijke instanties vastgesteld dat dit kind onder het gezamenlijk gezag van zijn twee ouders stond en bij zijn vader woonde. Nadat de moeder het kind zonder toestemming vanuit Finland naar Rusland had meegenomen, heeft de Russische rechterlijke instantie die de kwestie van de terugkeer van het kind moest onderzoeken, op grond van het Haags Verdrag van 1980 gelast dat het kind zou worden teruggebracht naar de staat van zijn gewone verblijfplaats, namelijk Finland. **[or. 9]**
- 33 In bovengenoemde beslissingen werd noch de verordening Brussel II bis, noch de Dublin III-verordening toegepast. In de beslissing KKO:2016:65 is bij de beoordeling van de kwestie van de terugkeer van het kind geen wezenlijk belang gehecht aan de beslissing inzake de toekenning van asiel aan het kind. In de beslissing KHO:2016:168 is de kwestie van de verblijfsvergunning van het kind apart beoordeeld van de kwesties van de verblijfplaats en het doen terugkeren van het kind.

Noodzaak van een prejudiciële verwijzing

- 34 De verwijzende rechter moet zich uitspreken over de kwestie van de terugkeer van het kind zoals uiteengezet in punt 1 hierboven. De staat van de verblijfplaats van het kind onmiddellijk vóór de gestelde ongeoorloofde overbrenging was Zweden. Voor de verwijzende rechter stelt de moeder dat Finland de staat van de verblijfplaats van het kind is geworden uiterlijk op het tijdstip waarop de Zweedse immigratieautoriteit heeft aangekondigd dat het kind niet het recht had om Zweden binnen te komen of er te verblijven aangezien zijn asiëldossier in dat land was afgesloten. Deze rechter merkt op dat het bij de in casu aan hem voorgelegde kwestie niet gaat om de vaak in de rechtspraak behandelde kwestie van wijziging van de verblijfplaats ten opzichte van de gewone verblijfplaats. Hij dient verschillende vragen te beantwoorden in verband met de uitlegging van verordening Brussel II bis in een situatie waarin een op grond van de Dublin III-verordening gegeven besluit inzake de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de behandeling van een asielverzoek heeft geleid tot de overbrenging van een kind uit de staat van zijn verblijfplaats, namelijk Zweden. Voor zover deze rechter bekend, heeft het Hof zich in zijn rechtspraak nooit eerder over dergelijke uitleggingsvragen uitgesproken.
- 35 Allereerst rijst in de onderhavige zaak de vraag of hier reeds sprake is van een ongeoorloofde overbrenging van een kind in de zin van artikel 2, punt 11, van de verordening Brussel II bis en artikel 3 van het Haags Verdrag van 1980. Het vertrek van de moeder en het kind uit Zweden en hun komst naar Finland zijn het gevolg van het verzoek van de Zweedse immigratieautoriteit en haar op grond van artikel 12, lid 3, onder a), en artikel 18, lid 1, en artikel 29, lid 1, van de Dublin III-verordening gegeven besluit inzake de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek, en de aanvaarding van dit verzoek door de Finse immigratieautoriteit. Het besluit van de Zweedse immigratieautoriteit van 27 oktober 2020 om de behandeling van het dossier over te dragen, hield in dat het door de moeder in Zweden ingediende asielverzoek betreffende het kind verviel. Dit besluit omvatte de besluiten tot afwijzing van de aanvragen voor een verblijfsvergunning in het kader van gezinshereniging voor het kind, die de vader en de moeder elk afzonderlijk hadden ingediend. Het besluit van de Zweedse immigratieautoriteit was onmiddellijk uitvoerbaar, zodat zowel de moeder als het kind niet langer een verblijfsrecht voor Zweden hadden. Aangezien vaststaat en niet wordt betwist dat de moeder in Finland over een langer verblijfsrecht beschikte dan in Zweden, heeft zij in het licht van de Dublin III-verordening correct gehandeld. Vanuit dit gezichtspunt is er in deze zaak geen sprake van ongeoorloofde overbrenging van een kind in de zin van artikel 3 van het Haags Verdrag van 1980 en **[or. 10]** artikel 2, punt 11, van de verordening Brussel II bis.
- 36 Volgens de vader van het kind heeft de moeder de asielprocedure in casu echter gebruikt voor andere doeleinden dan die waarvoor zij was bedoeld, en heeft zij de vader niet om toestemming gevraagd om het kind vanuit Zweden naar Finland mee te nemen. In het licht van de regels en bepalingen van het Haags Verdrag van 1980 en de verordening Brussel II bis betreffende de ontvoering van kinderen, is het kind waarover beide ouders gezamenlijk het gezagsrecht hadden, op

ongeoorloofde wijze overgebracht vanuit de staat van zijn verblijfplaats, namelijk Zweden.

- 37 Indien, zoals uiteengezet in punt 35 hierboven, wordt geoordeeld dat er geen sprake was van een ongeoorloofde overbrenging van het kind, moet vervolgens worden nagegaan of er sprake is van ongeoorloofd niet doen terugkeren van het kind in de zin van artikel 3 van het Haags Verdrag van 1980 en artikel 2, punt 11, van de verordening Brussel II bis, gegeven het feit dat de Zweedse administratieve rechtbank nadien, op 21 december 2020, het besluit van de Zweedse immigratieautoriteit om de behandeling van de asielverzoeken van het kind over te dragen aan Finland, de door de moeder in Zweden ingediende asielverzoeken ongeldig te verklaren en de door de vader en de moeder in Zweden met betrekking tot het kind ingediende aanvragen voor een verblijfsvergunning af te wijzen, nietig heeft verklaard. Uit de van de Zweedse autoriteiten verkregen informatie blijkt echter dat zowel het kind als de moeder in deze situatie nog steeds niet het recht hebben om naar Zweden te gaan of er te verblijven. Indien dit feit relevant wordt geacht, is er geen sprake van een ongeoorloofd niet doen terugkeren van het kind.
- 38 Indien bovengenoemde bepalingen van het Haags Verdrag van 1980 en de verordening Brussel II bis, gelezen in samenhang met de bepalingen van de Dublin III-verordening betreffende de overdracht van de behandeling van het asielverzoek, in die zin worden uitgelegd dat er sprake is van een ongeoorloofde overbrenging of ongeoorloofd niet doen terugkeren van het kind, moet nog worden onderzocht of er belemmeringen zijn voor de terugkeer van het kind. De moeder beroept zich op artikel 13, alinea 1, onder b), en artikel 20 van het Haags Verdrag van 1980 als bepalingen die in casu in de weg staan aan de terugkeer van het kind.
- 39 Uit het dossier blijkt dat de Zweedse autoriteiten het kind onder toezicht hebben gesteld toen het ongeveer twee maanden oud was, en het vervolgens samen met zijn moeder in een opvanghuis hebben geplaatst. Het ondertoezichtstellingsbesluit was van kracht tot november 2020. Uit het dossier blijkt dat tot deze ondertoezichtstelling werd besloten op grond van het huiselijk geweld dat de moeder onderging. Daarom dient in de onderhavige zaak te worden onderzocht of deze vorm van ondertoezichtstelling van het kind en zijn plaatsing in een opvanghuis een belemmering vormt als bedoeld in artikel 13, alinea 1, onder b), van het Haags Verdrag van 1980, in die zin dat het kind door zijn terugkeer, wegens het tegen de moeder gerichte huiselijk geweld, kan worden blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar [or. 11] of op enige andere wijze in een ondukbare situatie kan worden gebracht. Het belang van deze belemmering wordt echter gerelativeerd door het feit dat de Zweedse autoriteiten, door de maatregelen die zij hebben genomen met betrekking tot de ondertoezichtstelling van het kind en zijn plaatsing in een opvanghuis, voorafgaand reeds adequate voorzieningen hebben getroffen om de bescherming van het kind te verzekeren in de zin van artikel 11, lid 4, van de verordening Brussel II bis. Er is in casu geen reden om aan te nemen dat het niet mogelijk zou zijn om van deze voorzieningen gebruik te maken nadat het kind naar Zweden is teruggekeerd.

- 40 De kwestie van de weigeringsgrond in verband met het vermeende huiselijk geweld is in dit verzoek om een prejudiciële beslissing opgenomen omdat zij deel uitmaakt van de beoordeling van de terugkeer van het kind, ook al heeft de verwijzende rechter geen bijzondere twijfels over de drempel voor toepassing van de weigeringsgrond inzake het bestaan van een ernstig risico, noch over het vermogen van Zweden om adequate voorzieningen te treffen om de bescherming van het kind te verzekeren.
- 41 De kwestie van de belemmeringen voor de terugkeer van het kind moet nog worden beoordeeld door vast te stellen of er sprake kan zijn van een onduidbare situatie in de zin van artikel 13, alinea 1, onder b), van het Haags Verdrag van 1980, wanneer noch het kind waarvan de terugkeer wordt gelast, noch de moeder, die zijn primaire verzorger was, over een geldige verblijfsvergunning beschikt of een inreisrecht heeft voor het land waarnaar het kind volgens de vordering moet terugkeren. Toen het kind, dat thans ongeveer anderhalf jaar oud is, in Zweden woonde, was de moeder zijn primaire verzorger. Zij is vervolgens voor het kind blijven zorgen in het opvanghuis waar het op de leeftijd van ongeveer twee maanden is geplaatst nadat het onder toezicht was gesteld. Het feit dat het kind in Zweden, wegens de familieband, recht zou hebben op een verblijfsvergunning op grond van de verblijfsvergunning van zijn vader, is niet noodzakelijk van doorslaggevend belang in het kader van de beoordeling of er sprake is van een onduidbare situatie.
- 42 Indien artikel 13, alinea 1, onder b), van het Haags Verdrag van 1980 in deze omstandigheden aldus moet worden uitgelegd dat het kind door zijn terugkeer naar Zweden in een onduidbare situatie zou terechtkomen, dient in casu nog te worden beoordeeld wat moet worden verstaan onder „adequate voorzieningen om de bescherming van het kind na de terugkeer te verzekeren” in de zin van artikel 11, lid 4, van verordening Brussel II bis. Kan het begrip „adequate voorzieningen”, gelet op het belang van het kind, aldus worden uitgelegd dat de autoriteiten van de lidstaat de positieve verplichting hebben om niet alleen aan het kind, maar ook aan de moeder het recht te waarborgen om het land binnen te komen en er te verblijven, zodat zij kan instaan voor de persoonlijke zorg voor en het gezag over het kind totdat de thans in de betrokken lidstaat aanhangige gerechtelijke procedures betreffende het gezagsrecht en het omgangsrecht met betrekking tot het kind en zijn verblijfplaats zijn afgehandeld[?] Wat het mechanisme van de verordening Brussel II bis betreft, is het evenmin duidelijk of, in geval van terugkeer van het kind, de lidstaat die het kind overdraagt ervan dient uit te gaan, op grond van het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten, dat de staat van de verblijfplaats van het kind zijn verplichtingen zal nakomen, dan wel of bij de autoriteiten van de staat van de verblijfplaats nadere informatie moet [or. 12] worden opgevraagd over de maatregelen die effectief zijn genomen om de belangen van het kind te beschermen.
- 43 In het geval dat de staat van de verblijfplaats van het kind, bij diens terugkeer, krachtens artikel 11, lid 4, van de verordening Brussel II bis niet verplicht zou zijn om de hierboven bedoelde voorzieningen te treffen om de bescherming van het

kind na zijn terugkeer te verzekeren, moet het beginsel van het belang van het kind dan aldus worden uitgelegd dat de terugkeer van het kind niet kan worden geacht in overeenstemming te zijn met de fundamentele beginselen met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden zoals vereist door artikel 20 van het Haags Verdrag van 1980, en derhalve moet worden geweigerd[?] Deze vraag moet worden beschouwd in het licht van artikel 24, leden 2 en 3, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Hierbij moet het belang van het kind als algemeen beginsel worden beoordeeld, en dient met name te worden gelet op het belang dat bij deze beoordeling wordt gehecht aan het recht van het kind om persoonlijke betrekkingen en een rechtstreeks contact met elk van zijn beide ouders te onderhouden.

- 44 De vraag betreffende de in artikel 20 [van het Haags Verdrag van 1980] neergelegde weigeringsgrond is in het verzoek om een prejudiciële beslissing opgenomen, omdat de moeder zich op deze bepaling heeft beroepen. De verwijzende rechter preciseert evenwel dat hij ook over de toepasselijkheid van deze bepaling geen bijzondere twijfels heeft.
- 45 De beantwoording van bovengenoemde uitleggingsvragen is noodzakelijk voor de beslechting van het bij de verwijzende rechter aanhangige hoofdgeding.

Prejudiciële vragen

- 46 Na partijen in de gelegenheid te hebben gesteld om zich over de inhoud van het verzoek om een prejudiciële beslissing uit te spreken, heeft de verwijzende rechter de behandeling van de zaak geschorst en het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over onderstaande vragen.

„1. Moet artikel 2, punt 11, van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 (hierna: ‚verordening Brussel II bis’), dat betrekking heeft op de ongeoorloofde overbrenging van een kind, aldus worden uitgelegd dat zich een situatie als bedoeld in die bepaling voordoet wanneer een van de ouders, zonder toestemming van de andere ouder, het kind vanuit de staat van zijn verblijfplaats overbrengt naar een andere lidstaat, en wel naar de lidstaat die verantwoordelijk is krachtens een overdrachtsbesluit dat door een autoriteit is vastgesteld op grond van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad (hierna: ‚Dublin III-verordening’), aan die kwalificatie beantwoordt? [or. 13]

2. Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, moet artikel 2, punt 11, van de verordening Brussel II bis, over de ongeoorloofde overbrenging van een kind, dan aldus worden uitgelegd dat een situatie waarin een rechterlijke instantie van de staat van de verblijfplaats van het

kind het besluit van een autoriteit om de behandeling van het dossier over te dragen, nietig heeft verklaard, maar waarin het kind waarvan de terugkeer wordt gelast niet meer over een geldige verblijfsvergunning in de staat van zijn verblijfplaats beschikt, noch het recht heeft om die staat binnen te komen of er te verblijven, aan die kwalificatie beantwoordt?

3. Indien, gelet op het antwoord dat op de eerste of op de tweede vraag wordt gegeven, de verordening Brussel II bis aldus moet worden uitgelegd dat er sprake is van een ongeoorloofde overbrenging of ongeoorloofd niet doen terugkeren van het kind, en dat het kind derhalve moet worden teruggestuurd naar de staat van zijn verblijfplaats, moet artikel 13, alinea 1, onder b), van het Haags Verdrag van 1980 dan aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een terugkeer van het kind op grond dat:

i) er een ernstig risico bestaat in de zin van deze bepaling dat indien een zuigeling waarvan de moeder persoonlijk de zorg op zich heeft genomen, alleen wordt teruggestuurd, hij door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar of op enige andere wijze in een ondukbare situatie wordt gebracht, of

ii) het kind in de staat van zijn verblijfplaats onder toezicht zou worden gesteld en – hetzij alleen, hetzij samen met zijn moeder – in een opvanghuis zou worden geplaatst, hetgeen erop zou wijzen dat er een ernstig risico bestaat in de zin van deze bepaling dat het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar of op enige andere wijze in een ondukbare situatie wordt gebracht, of

iii) het kind, zonder geldige verblijfsvergunning, in een ondukbare situatie zou worden gebracht in de zin van deze bepaling?

4. Indien, gelet op het antwoord op de derde vraag, de in artikel 13, alinea 1, onder b), van het Haags Verdrag van 1980 opgenomen weigeringsgronden aldus kunnen worden uitgelegd dat er een ernstig risico bestaat dat het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar of op enige andere wijze in een ondukbare situatie wordt gebracht, moet artikel 11, lid 4, van de verordening Brussel II bis, gelezen in samenhang met het begrip ‚belangen van het kind’ in de zin van artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en deze verordening, dan aldus worden uitgelegd dat, in een situatie waarin noch het kind noch de moeder een geldige verblijfsvergunning heeft in de staat van de verblijfplaats van het kind en zij dus niet het recht hebben om dit land binnen te komen of er te verblijven, de staat van de verblijfplaats van het kind adequate voorzieningen moet treffen om ervoor te zorgen dat het kind en zijn moeder [or. 14] legaal in die lidstaat kunnen verblijven? Indien op de staat van de verblijfplaats van het kind een dergelijke verplichting rust, moet het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten dan aldus worden uitgelegd dat de lidstaat die het kind overdraagt, op grond van dit

beginsel ervan kan uitgaan dat de staat van de verblijfplaats van het kind zijn verplichtingen zal nakomen, of vereist het belang van het kind dat van de autoriteiten van de staat van de verblijfplaats nadere informatie wordt verkregen over de concrete maatregelen die voor de bescherming van het kind zijn genomen of zullen worden genomen, zodat de lidstaat die het kind overdraagt met name kan oordelen of deze maatregelen adequaat zijn ten aanzien van de belangen van het kind?

5. Indien op de staat van de verblijfplaats van het kind niet de hierboven in de vierde prejudiciële vraag bedoelde verplichting rust om adequate maatregelen te nemen, moet artikel 20 van het Haags Verdrag van 1980, gelezen in het licht van artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dan aldus worden uitgelegd dat het zich, in de hierboven in de derde prejudiciële vraag, onder i) tot en met iii), bedoelde situaties, [or. 15] tegen de terugkeer van het kind verzet op grond dat deze terugkeer strijdig zou kunnen worden geacht, in de zin van deze bepaling, met de fundamentele beginselen met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden?”

WERKDOCUMENT